

مروری بر عوامل موفقیت سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت

محمدرضا خدامی پور^۱، محمدحسین ناظمی^{۲*}

۱. استاد راهنما

۲. مسئول نویسنده مقاله

چکیده

در دنیای تولیدی پیشرفته امروز و محیط رقابتی، اطلاعات هزینه یابی دقیق برای همه انواع کسب و کارها، از جمله شرکت های تولیدی، شرکت های تجاری و شرکت های خدماتی بسیار مهم است. استدلال می شود سیستم هزینه یابی مبتنی بر فعالیت^۱ (ABC)، بیشتر از سیستم سنتی مبتنی بر حجم، توجه محققان را به عنوان یکی از ابزار استراتژیک برای کمک به مدیران برای تصمیم گیری بهتر به طور فزاینده ای جذب کرده است. مزایای سیستم هزینه یابی مبتنی بر فعالیت و تاثیر آن بر عملکرد شرکت ها، مطالعات تجربی متعددی را در مورد سیستم هزینه یابی مبتنی بر فعالیت انجام شده است و آن یکی از بیشترین تحقیقات در زمینه حسابداری مدیریتی در کشورهای توسعه یافته است. به طور خاص، این مقاله انتخاب عوامل موثر بر موفقیت و اندازه گیری موفقیت پیاده سازی هزینه یابی مبتنی بر فعالیت را بررسی می کند. هدف اصلی این بررسی تجزیه و تحلیل تفاوت بین اقدامات تک معیاره و چند معیاره برای اندازه گیری موفقیت هزینه یابی مبتنی بر فعالیت است و معرفی مناسب ترین روش برای انجام مطالعات در مورد موفقیت هزینه یابی مبتنی بر فعالیت است.

کلیدواژه: هزینه یابی بر مبنای فعالیت، موفقیت هزینه یابی بر مبنای فعالیت، عوامل سازمانی و رفتاری.

تاریخچه هزینه یابی بر مبنای فعالیت

حسابداری مدیریت دوران تحول خود را از اواسط دهه ۱۹۸۰ میلادی آغاز کرد. پیشگامان مهم این تحولات پروفیسور کاپلان^۲ و دوستان هم دانشکده ای وی بوده اند. آقایان کاپلان و کوپر^۳ با طراحی روش هزینه یابی بر مبنای فعالیت در دهه ۸۰ میلادی در واقع مهم بزرگی در تحول حسابداری مدیریت داشته اند اگرچه رابطه بین هزینه ها و فعالیت ها در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ از طرف برخی نویسندگان حسابداری از جمله سولومون و استاباس^۴ مطرح شد اما با همه این تفاسیر به دنبال ضعف ها و کاستی های رایج در ارائه اطلاعات دقیق هزینه، توجه جدی در محافل دانشگاهی و حرفه ای به این موضوع بیشتر جلب گردید و عواملی از جمله تکنولوژی های مدرن، سیستم های اطلاعاتی هوشمند، مکانیزم های تولیدی جدید در کشورهای مختلف، باعث شد تا عده ای از نویسندگان حسابداری به طور جدی به تشریح فضای جدید تولید، نقش های گوناگون تکنولوژی و دیدگاه های جدید مدیران موسسات و سازمان ها پرداختند. در این

^۱ Activity Based Costing

^۲ Kaplan

^۳ cooper

^۴ solomons&stabus